

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, szerda, 1908. február 5.

29. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell' Ospedale. (Új Wurzer ház). I. em.
TELEFON 229. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

„A TENGERPART” ezredik száma.

Ma érte meg *A Tengerpart* a mil-
leneumát, az *ezredik számát*. 1904.
szeptember 21-én indult útjának, ame-
lyen, fiumei magyar sajtó lévén, sok víz-
szontagsággal kellett megküzdenie. E
milleneumi ünnepét azonban már nyu-
godt kedéllyel üli meg: a magyar ol-
vasóközönség szeretete képezi egyik leg-
nagyobb erősségét s ez kétségtelen re-
ményt nyújt a *második* milleneum bol-
dog megérésére is. Fontos, nehéz és
nagy feladatok teljesítése nehezedik
A Tengerpart vállaira, amelyért *függet-
lenül* és törhetetlen kitartással és bátor-
sággal fog harcolni tovább is. Ma már
A Tengerpart Fiume egyedül való ma-
gyar napilapja s szabad demokráciáját,
hamisítatlan függetlenségét mi sem bi-
zonyítja jobban, mint hogy soha sem
kötötte le magát a fiumei magyarság és
az állam igaz és örök érdekeinek fela-
dása árán.

Az adókiivetés.

Egy helyi olasz újság kiront a fiumei
pénzügyigazgatóság ellen, az adóhivatali ügyek
intézése miatt. A közlemény azt a látszatot
kelti, mintha a szerzője ismerné a pénzügy-
igazgatóság belső viszonyait, amelylyel azon-
ban csak annyit tud elérni, hogy az ügyetlen-
ül megkonstruált állításai a laikus szemek előtt
a valóság színében tűnhetnek fel.

Az adókiivetés kérdéséről van szó, vala-
mint arról, hogy ezt a kérdést az adókiivető
bizottság nagy figyelmetlenséggel oldja meg.
Ebben a közleményben nem akarunk a pénzügy-
igazgatóság védelmére kelni, mert belső
ügyeiről mi sem sokat tudunk s információkat
se kértünk, vagy kaptunk. Pusztán az adóki-
vetésnek nehézségéről akkrunk beszélni.

Anglia e kérdést tekintve is a boldog
országok közé tartozik. Benne annyira kifejlő-
dött a törvények iránt való tisztelet, hogy a
polgárságot nem kell ellenőrizni, vajjon hite-
les bevallásokat tettek e jövedelmük, illetőleg
vagyonai állapotaikról? Nálunk, ebben a tekin-
tetben még nagyon gyarló állapotok uralkod-
nak. Hogy egy-egy polgártársunk jövedelmi,
vagy vagyonai helyzetének igaz ismeretére jus-
sunk, megánsdetektívek segítségéhez kellene
fordulnunk. E boldog hazában talán nincsen
tízezer ember, aki jövedelmét jól „mondaná
be”. Így az adókiivető bizottságokra hárul a
feladat, kihámozni a „bevallások”-ból a való-
ságot. Hogy sokszor téved, annak talán az az
oka, hogy a pénzügyigazgatóság élére nem a
csalhatatlan pápa van kinevezve, hanem hiva-
tálnok ember, aki tekintetbe veszi nemcsak azt
amit az adófizetők a tenyerükön vsiznek ma-
gukkal, mint az egész esztendei fáradozásuk

gyümölcsét, hanem azt is, amit a zsebek mé-
lyen feledtek. Ez pedig sokszor, hála Indefici-
enternek gyakorta több mint amaz.

Azt sem szabad elfelednünk ezuttal, hogy
a pénzügyigazgatóságról és az állami adókról van
szó. Ehhez még csak azt kell figyeimünk előtt
tartani, hogy Fiumében vagyunk, ahol semmit
sem szeretnek, ami állami. Főképpen nem az
állami adókat. Ennek pedig, hogy teljesen tár-
gyilagosan ítélkezzünk, két féle oka van. Az
egyik, az érthetőbb, a következő: A fiumei
községi adó is annyira terheli az adófizetőket,
hogy — el kell ismernünk — nehezzé teszi
a létfenntartás nehéz feladatát. Az autonómia
létfenntartása nagyon sokat követel meg a
polgárságtól. Amire pedig ezzel végzett, már
borsódzó háttal gondol arra, hogy az álla-
mot is ki kell elégíteni. A még érthetőbb ok pedig
az állam ellen való örökös idegenkedésben,
sőt ellenségeskedésben rejlik.

Amikor pedig memorandumot nyújtanak
fel a fiumeiek a fiumei pénzügyigazgatóság
adókiivetési rendszere ellen, el ne feledjék hoz-
zá fűzni ezt a fontos kérdést: Fiume autonómia-
mája mértéken felül megzsarol minket.

A horvát helyzet. Zágrábból írják nekünk
hogy Rauch báró bár el nem csüggedő eréllyel foly-
tatja minden irányban akcióját. Sőt az eddigi jelek
után itélve társadalmi téren is sikerülni fog neki meg-
küzdeni az ellene mesterkélt szított hangulatokkal is.
Ennek legfényesebb bizonyítéka az az ováció, melyben
a bán egy tegnapelőtt megtartott elítélből alkalmából
részesült. Szombat este tartotta meg a természeti
szépségéről híres plitvicei tavak idegenforgalmára ala-
kult társulat ez idei bálját, mely bál, mint a társulat
maga is, a zágrábi társaságnak egyik legkedveltebb
mulatsága. Összegyűlt itt a társaság színe-java. A bán
a foyerban Türk Ferenc, a bálbizottság elnöke fog-
adta, a körülállák „Zsivio bán!” kiáltásokkal üdvö-
zölték Rauch Pál bárót, aki az ovációért közvetlen
szívélyességgel köszönetet mondott. A bál teremben
Kalmer Frigyes gróf — tudvalevőleg a bán politikai
ellenfele — fogadta az érkező notabilitásokat. A bán
itt is zsivio kiáltásokban részesült. Rauch Pál báró
igen jól érezte magát a láthatólag jó hangulatban volt.
Egy ideig eltárealgott a teremben a jelen volt nota-
bilitásokkal, azután a „táncosok szigetén” tartózkodott,
hol sokakkal társalgott. A bálon a kormány tagjai,
Czenkovich, Mixich, Aranczyky, Rauch Géza báró,
Vuchetich és Junkovich főispánok is jelen voltak, kik
ezután az étteremben a bán asztalánál foglaltak helyet.
A bán 2 óráig időzött a bálon s mikor elbúcsuzott,
ismét zsivio kiáltások hangzottak el a Gundulics utcá-
ban, amikor kocsijába szállt. A bán ellen ez estén az
egyetemi ifjuság részéről tüntetés volt készülöben. Az
ifjak t. i. azt határozták el, hogy csak a bán távozá-
sát követően jelennek meg a teremben. Mivel a bán azonban
sokáig ott maradt, az ifjak időközben elszéledtek s a
tüntetés elmaradt.

Fiumei kereskedők és iparosok emlék- írata.

A fiumei kereskedők és iparosok
egyesülete emlékirattal fordult Wekerle Sán-
dor miniszterelnökhöz, amelyben a 3. osztályú
kereseti adónak az 1908—1910 évekre Fiume-
ben való kivetésénél a törvényes rendelkezé-
sek és szabályok pontos végrehajtását kéri.
Az egyesület emlékiratában kimutatja, hogy az

1905—7 évi ciklusban a miniszter utasítása
ellenére is tetemesen emelték a kereskedők és
iparosok kereseti adóját. A vizsás állapotok
megszüntetése érdekében a következő intézke-
dések megtételét kéri a kereskedők és ipar-
osok egyesület:

1. ször a közzadók kezeléséről szóló 1883.
évi törvény értelmében alakított egyenes adó
kivetési és felszólamlási bizottságok elnökei,
elnökhelyettesei, valamint rendes és póttagjai-
vá csak erre alkalmas, nem nagyon előre ha-
ladott koru oly kereskedők és iparosok nevezt-
tessenek ki, akik üzletüket vagy iparukat még
tényleg gyakorolják, nem pedig olyanok, akik
már a magánéletben visszavonulván, nem is-
merhetik többé alaposan a mostani üzleti s a
helyes megadóztatás szempontjából gyakran
nagyon is fontos egyéb különleges viszonyo-
kat. A törvény értelmében a kérdéses kizott-
ság két-két rendes és póttagjának kinevezési
joga a polgármestert illetvén meg, hasonló ér-
telemben való intézkedés iránt egyidejűleg Fi-
ume város polgármestere is megkeresetik.

Köteleztessék a pénzügyigazgatóság, hogy
ezentul az 1883 évi XLIV. törvénycikk 20. §-a
értelmében hívja fel Fiume város képviselő
testületét, hogy az egyenes adó kivető bizott-
ságába küldjön ki 2 bizalmi férfit, akik a tár-
gyalásokon jelen lévén a netán szükséges fel-
világosítást megadják Tisztelettel alulírott egye-
sület meggyőződése szerint, még sokkal cél-
szerűbb és az adókiivetés megbízhatósága szem-
pontjából ugy a kincstár, valamint az adózó
felek érdekében is egyaránt kívánatosabb len-
ne, ha állandó bizalmi férfiu helyett vagy
esetleg ezek mellett, minden üzleti és iparaga-
zatra, vagy legalább a hason ágazatok felöle-
lő csoportokra rözve az illető szakmabeli s
így az ahhoz tartozó egyének viszonyait leg-
alaposabban ismerő bizalmi vagy szakférfiak
is meghívhatnának.

A kivető bizottság ülései a hivatolt tör-
vény 21. §-ának rendelkezéséhez képest jö-
vőre nyilvánosak legyenek, nem pedig mint
eddig itt szokásban volt, zárt ajtók mellett
volt.

A többi pontokban is fontos intézkedése-
ket javasol az emlékirat. Hogy lesz-e ered-
ménye, azt bajos megjósolni. Igéretet bizonyo-
san tesz majd a miniszterelnök, mert hiszen ez
nem kerül fáradságba. Az emlékirat hosszú
terjedelmű s minden visszaadásra kiterjeszke-
dik. Befejező részében ezek foglaltatnak: Fiume-
ben a kereskedelem és iparnak már amugy is
annyi nehézséggel és viszontagsággal kell
szembe szállnia, következésképpen tehát még
fokozottabb mérvben utalva is van felbátorító
ösztörzésre és nyomatékos istápolásra, nem
pedig adókkal való túlterhelhetésre, mivel csak-
is kellő párfogás mellett lesz kilátásba vehető
komoly és állandó fellendülés, holott ellenkező
esetben ha még hozzá igazságtalan adókkal is
zaklatják, mindenki csügged, elkeseredik és
megesappan a különben is gyenge vállalkozás
szellem.

— Olasz egyetemi hallgatók sztrájkja.
Milanóból jelentik nekünk, hogy az olasz
egyetemek új társasági és fegyelmi szabály-
zata olyan szigorú és magabiztos, hogy
a diákság emiatt felzárkózni töri ki. A paduai,
a bolognai és a pavai egyetemek hallgatósága
beszüntette az előadások hallgatását. Pavai-
ban a hatósági közegekkel való komoly össze-
ütközés folyamán egy diák súlyosan megsze-
besült.

A lisszaboni királygyilkosság.

Az új király proklamációja. Portugália sorsa.

A lisszaboni kettős fejedelmi gyilkosság az egész világon érthető izgalmat keltett. Ezt a királygyilkosságot nem az anarchia, hanem az elnyomott nép fellázadt vére szülte meg, a melynek áldozatokat kellett keresnie s az áldozatok a spanyol király és s trónörökös voltak. Pusztán véletlen, hogy a tegnap kikiáltott király és az özvegy anyakirálynő is a merénylet áldozata nem lett. Portugáliában már rég lapangott az elégedetlenség, amely előbb zavargásokban, utóbb pedig nyílt forradalmi tünetekben nyilvánult meg. A rendőrség és a nép közötti harc napirenden volt s Portugália egy Kisoroszország képét vette fel. A pártoskodók dntak, a kormányval nem volt az ország megelégedve s főképpen Don Carlost okozták minden bajért.

Portugália királyi trónját a republikánusok erős pártja is erősen fenyegette, a koronára pedig a portugál úrnőkötvetelő szegezte mindig a szemét, várván az alkalmat, hogy érette nyuljon. Szerencsétlenségére készülétnél találta őt a király és a trónörökös meggyilkolása.

Nagy okozója a portugáliai viszonyoknak Franco miniszterelnök, akit Don Carlos diktatori hatalommal ruházott föl. A különböző pártok, a konzervatívok (regeneradores) és a progresszisták összeszövetkezve, mintegy koalizálva, küzdöttek az abszolútus uralom ellen.

Ma senki nem jósolhat még biztosat arra nézve, hogy Portugáliában mi fog történni? Manuel, a gyermekkirály koronája se biztos egészen s külső beavatkozás nélkül aligha lehet számára a trónt megmenteni. De már Lisszabon felé tart az angol flotta . . .

A király- és trónörökös-gyilkosságtól A Tengerpart következő távlati tudósításai számolnak be:

A merényletelőtt.

PÁRIS, febr. 3. Lisszabonból jelentik, hogy a republikánusok és progresszisták 28. és 29-ike között éjjelre egy általános tüntetés terveztek, amelynek célja a rendőri őrszobák és Franko miniszterelnök lakásának megrohanása volt. A terv azonban nem igen sikerült mert az agitátorok nem rendelkeztek elegendő eszközök felett. Vagy 30—40 agitátort letartóztattak, mely alkalommal egy rendőrgyűlölköt megöltek és hetet megsebesítettek.

Egy másik távirat szerint a republikánusok és a rendőrség között 29-én éjjel a város közepén komoly összeütközésre került a dolog. Két rendőrt bombával megöltek és többeket revolverrel megsebesítettek. A tüntetők azt remélték, hogy sikerül nekik a börtönök ajtaját feltörni, hol néhány vezetőjük fogva volt. Tervük azonban nem sikerült. A letartóztatottakat zártkocsiban lovassági kísérettel a katonai erdőbe szállították. Lisszabonban azóta ostomállapot uralkodott. Az utcákon tilos volt a csoportosulás és este hat óra után a nők nem is mentek ki az utcára.

Tegnapelőtt a kormány még dementálta azt a hírt, hogy ő ajánlotta volna a királynak az alkotmány felfüggesztésére vonatkozó királyi kézirat aláírását, illetve az ostromállapot kihirdetését. A királyi család elhatározta, hogy szombaton tér vissza Lisszabonba, mint minden esztendőben a villaviciosai tartózkodás befejezése után.

Az igazságügyminiszter még tegnapelőtt a királyhoz utazott Villaviciosába, ahol a király elé terjesztette a rendkívüli intézkedésekre vonatkozó rendelkezéseket. Ezeknek kihirdetése szombatra volt terelve véve.

A gyilkos golyók.

LISSZABON, febr. 3. A királyt három golyó érte, az egyik a nyakán, a másik a vál-

lán, a harmadik pedig a torkán. Ez utóbbi átszakította az ütőeret, ami a király azonnali halálát okozta. A trónörökös is három golyó érte, még pedig fején és mellén. Manuel infans állán és vállán sebesült meg. A trónörökös még életben volt, amikor az arzenálba hozták, de csakhamar meghalt ő is.

A merénylők.

LISSZABON, febr. 3. Carlos király és a trónörökös holttestét este 9 órakor zárt hirtökben a Necesitades nevű királyi kastélyba vitték. Hír szerint a gyilkosok egyike egy Corboda nevű spanyol, a hasonló nevű ismert anarchistának a fia. A másik verzió szerint a harmadik királygyilkos a börtönben megölte magát.

Az új király.

LISSZABON, febr. 3. Az új király Manuel infans, a király másodszüött fia lesz, aki helyett a királyné vette át a régensséget.

Az új király 1889. november 15-én született Lisszabonban s Beja herceg nevet kapta. Teljes neve Manuel Maria Filipe Károly Amelio Lajos Rafael Gábor Gonzaga Xavér Assisi Ferenc Jenő.

LISSZABON, febr. 3. Manuel király állapota kielégítő. Sebe nem veszélyes. A királyi palotában számos személyiség tisztelgett, s s részvétüknek adtak kifejezést. A diplomáciai kar tagjai az éjjel egy részit a királyi palotában töltötték. Portugália minden részéből érkeznek részvétáviratok.

Minisztertanács.

LISSZABON, febr. 3. A miniszterek a merénylet után nemsokára minisztertanácsra gyűltek össze. A legmesszebbmenő katonai intézkedéseket tették. Az egész városban mélységes esend uraikodik. Több letartóztatás fordult elő. A rendőrség öt egyént tartóztatott le, akiknél bombát találtak.

Hír szerint a katonaság is résztvevett az összeütközésben. Az is hírlik, hogy Apoin volt miniszter becsületszavát vették, hogy lakását el nem hagyja. A letartóztatottak közt van Furtadv volt képviselő tengerészti is. A környéken néhány republikánus vezért tartóztatottak le.

Marad a királyság.

LISSZABON, febr. 3. Az összes monarchista pártok, egy a liberálisok, mint a konzervatívok egyetértéssel abban, hogy a monarchisztikus államforma megtartandó.

PÁRIS, febr. 3. A Temps a lisszaboni királygyilkosságról írván, kifejezi azt a nézetét, hogy a küszöbön álló választások, ha csak valami választási csiny nem történik, a portugál nép dinasztikus érzelmeiről fognak minden kétségen felül álló tanubizonyosságot tenni.

A budapesti konzulátus sürgönye.

BUDAPEST, febr. 3. Az itteni portugál konzulátus a bécsi portugál követségtől a következő sürgönyt kapta:

„A királyt és a trónörökös idegenek meggyilkolták.”

A spanyolok védekeznek.

PÁRIS, febr. 3. Madridból jelentik, hogy a spanyol kormány, tekintettel a portugáliai, mindenesetre valószínűleg forradalmi mozgalomra, határon nagyszabású védelmi intézkedéseket tett.

Az új király proklamációja.

LISSZABON, febr. 3. A hivatalos lap rendkívüli kiadása II. Mánnel király következő proklamációját közli:

Egy aljas merénylet fiú és testvéri szívemet a legközelebbi keserűséggel tölti el. Tudom, hogy a nép osztja bánatomat és felháborodással és undorral gondol a borzalmas gyilkosságra, amely példátlanul áll a történelemben. Az alkotmány értelmében én vagyok hivatva a királyság sorsát intézni. Ennek megfelelően

minden fáradozásomat a haza javának fogom szentelni és arra fogok törekedni, hogy a portugál nép szeretetét megérdemeljem. Esküszöm, hogy a katolikus vallást és a királyság integritását megfogom védeni az alkotmányt tiszteletben fogom tartani. Kijelentem egyúttal, hogy a jelenlegi minisztériumot megtartani szándékozom. Lisszabon, 1908. febr. 1. II. Emauel.

A proklamációt az összes miniszterek ellenjegyezték.

LISSZABON, febr. 3. / z államtanács mai ülésén, amelyen a király elnökölt, Franko miniszterelnök, Luciano Castro a progresszisták vezére és Vilhena a regeuerádók vezére, felajánlották a királynak közreműködésüket az anarchista pártok egyesítése terén. A király elfogadta az ajánlatot s a minisztérium beadta lemondását. Az új kabinet az új monarchista pártok képviselőiből fog állani. A pártoknak a korona körül való tömörítését mindenfelé megelégedéssel vették tudomásul. Híre jár, hogy Ferraira Amaral tengernagyot bizza meg a király a koncentrációs kabinet megalakításával.

UJDONSÁGOK.

— A kormányzó itthon. Nákó Sándor gróf fiumei kormányzó tegnap este a déli vasúttal visszaérkezett Fiuméba.

— A diákszerelme. Gróf Vay Sándor legpoétikusabb novellája „A diákszerelme”. Arany tollal, arany érzéssel megalkotott kis munka ez, amely gyöngyszemét alkotja az író legújabb kiadott kötetének, a „Pestvármegyei Historiáknak”-nak. A magyar nyelv pompás, tartalomdus kifejezéseiben, egy őszinte melancholia költői megnyilatkozásában ragyognak finoman szótt mondatai. A „Művészet és Művelődés” — Magyar Nők Köre legutóbbi felolvasó estélyén, melynek védnöke Gráz Albetné, államtitkár neje, ezt a szép elheszélését választotta ki gróf Vay Sándornak, hogy az előkelő vendégeknak bemutassa, akik bizonyára már ismerték is, de ez csak egy okkal több lehetett, hogy érdeklődéssel hallgassák végig. M. Hrabovský Julia, az ismert írónő olvasta föl a szép novellát igazi művészettel. A felolvasó estélyen jelen volt gróf Vay Sándor is, az ünnepeit író, aki természetesen, alig győzte a sok üdvözlést fogadni.

— Az olasz selyemfonó ipar üzemi korlátozása. Turinből jelentik, hogy a piemonti selyemszövőök elhatározták, hogy korlátozzák az üzemet. Hasonló eljárásra akarják bírni a többi olasz selyemszövőöket is, mert csak így lehet elejét venni a selyemipar válságának.

— A bóra. A néhány nap óta dühöngő bóra következtében az egész Qurneron nagy zavarok állottak be a hajók forgalmában. A gőzösök mindannyian nagy késéssel közlekednek és a kikötőben is alig végezhetők a hajók műveletei. A tengeren dúló vihar miatt az Adria hajói szintén kisebb-nagyobb késéssel érkeznek rendeltetési helyeikre.

— A tengerhajózási üzlet állapota.

A tengerhajózási üzlet, mely a mult év közepén némileg felszabadult a nagy versenyektől és már csak a normális verseny nehézségeivel küzdött, az év végén, de főleg az újév első hónapjában rosszabodott, úgy, hogy a szabad hajózást ellátó hajóstársaságok általában nagy válság előtt állanak. Az angol és német hajózási szakszervezetek heti jelentései szerint minden viszonylatban, ideértve az Európán kívülieket is, olyan nagy a rakományra váró gőzösök száma, hogy a tulkinálát az összes tengeren messze tulszárnyalja a keresletet. Ehhez járul még, hogy a mult év folyamán annyi hajó épült különösen Angliában (1159 hajó 1,759.801 tonna tartalommal), hogy ezeknek forgalomba helyezése a tenger, szállítási üzlet jövedelmét tetemesen csökkentette. A legnagyobb csapásként sújtja azonban most a hajózási üzletet a kőszénárak nagymérvű emelkedése. Angliában a bányákban a szén ára az 1906. évi tonnákénti hat shillingről az 1907. év végén nyolc shillingre emelkedett. 1908. évre pedig üzenkét shillingen alól nem kötnék. E nagy áremelkedés következtében a nagyobb angol és német hajóstársaságok elhatározták, hogy hajóiknak egy részét üzemen kívül helyezik és ha a helyzet nem javul, az üzemből tartott hajók számát még redukálni fogják. Ez előrelátható káros következményeket fog maga után vonni, mert ezrei a hajósnépnek foglal-

kozás nélkül fog maradni. A kilátások ennél fogva nagyon kedvezőtlenek és féltő, hogy nemsokára súlyos hajózási válság fog a hozsárjatu gőzhajók üzemeiben bekövetkezni.

— A **Casino Patriottico** bálja. A számban és jelentőségben megapadt Casino Patriottico is kiveszi a maga részét a Karnaválban. Két bált rendez, egyet e hó 8-án este nyolc órakor és 29-én. Ezek a bálók azonban nélkülözni fogják azt a fényt, amelyben eddig részük volt, amikor még a Casino kebelében volt a város társadalmának színe-java. „Egy boykottált bál” címet lehetne adni a Casino mulatságának, mert mindazok, akikre egykor büszke lehetett, ma már távol tartják magukat tőle s nem is szándékoznak vissza lépni. A táncmulatság azonban sikerrel fog végződni mégis. A vezetőség néhány sötétben kiemelkedő tagja most már csak még jobban érzi magát benne, tekintve, hogy a szigorubb felfogásu urak távol vannak s így — nem kell tiszta gallért felvenni.

Szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk telefonszáma (ugy interuban, mint helyi beszélgetésekre) 229 Nyomdánk telefonszáma (közvetlenül lapzárta előtt felmerülő sürgős tudósítások számára) 920.

TÁVIKAT. TELEFON.

Forradalom Portugálban. Az új király.

LISSZABON, febr. 4. Manuel király sebe gyógyul. Karját még mindig felkötve hordja.

Szigoru intézkedések.

LISSZABON, febr. 4. A miniszterelnök szigoru intézkedéseket tett a rend helyreállítására. A forradalmat teljesen elfojtották. Az országban teljes a csend.

Politikai foglyok.

LISSZABON, febr. 4. Egy gőzösön ma 94 politikai foglyot helyeztek el, akiket afrikai börtönökbe visznek.

Ujabb részletek.

PÁRIS, febr. 3. Az itteni portugál követsegen kijelentették egy újságíró előtt, hogy a gyilkosok a királynét és Manuel herceget is megakarták ölni, hogy beálló zűrzavart a köztársaság kikiáltására használhassák fel.

MADRID, febr. 3. A külügyminiszter a lisszaboni merénylet ügyében a következő részleteket közli:

A gyilkosok hatan voltak, valamennyi karabélylyal és revolverrel volt fölfegyverkezve. A gyilkosokat politikai agitátorok, a kormány ellenségei bérelték föl. A megölt gyilkosok között egy francia is volt, akinek övében nagyobb pénzösszeget találtak, valószínűleg a gyilkosság bérért.

Franco miniszterelnök ellen szintén merényletet kíséreltek meg. Heves dördölések voltak hallhatók.

A rebuklikánusok és a disszidensek tegnapra komoly eseményeket ígértek, de senki sem gondolta, hogy azok ilyen jellegűek lesznek.

Visszavándorlók.

TRENCSEN, febr. 4. 1500 visszavándorló érkezett ma Amerikából. Legnagyobb részük nagy nyomorban tért vissza.

A képviselőház ülése.

„A külügyminiszter számár.”

BUDAPEST, febr. 4. A képviselőház mai ülésén Návay Lajos elnököl.

Az ülés megnyitása után harmincszori olvasásban elfogadják a letargyalt javaslatokat.

Ezután elhatározzák, hogy a delegáció tárgyalásai alatt a Ház nem tart ülést. Majd az ülés szennációja következett.

Barta Ödön sürgős interpellációt nyújtott be a külügyminiszter eljárása végett. Barta interpellációjában kijelenti, hogy a külügyminiszteri hivatal a birodalmi egység eszméjét

ERBISTI GIOVANNI „All' Universo”

FIUME, Via del Fosso 2.

propagálja. Ez bűn a magyar államiság ellen. Kéri a kormányt, hogy ne nézze ezt tehetetlenül, reméli, hogy a delegáció retortívóval fog élni.

Somogyi Aladár közbekiáltja: A külügyminiszter számár!

Az elnök rendreutasítja, de Somogyi hozzáteszi, hogy a külügyminiszter mégis csak számár.

Elítelt sikkasztó.

SZASMÁR, febr. 4. A törvényszék Papp Gyulát a sikkasztó adótárnokot másfél évi fogságra ítélte.

Alkotmánypárt — szabadelvűpárt.

BUDAPEST, febr. 4. A déiben megjelenő Magyar Eszlap azt a szenzációs hírt közli, hogy az alkotmánypárt végrehajó bizottsága komolyan foglalkozik, hogy a régi szabadelvűekkel fuzionál s vezérszerepet juttat Tisza István grófnak is. A lap értesülési szerint az új alakulásnak csak Andrássy Gyula gróf belügyminiszter az ellensége.

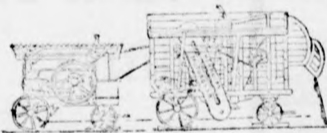
Felelős szerkesztő: Korcsmaros Nándor.

Szerkesztő és lapigazgató: Murai Jenő.

MOTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-motorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30.

Ajánlja úgy eseplesi, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, legegyszerűbb benzin lokomobiljait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás kifogástalan üzemerért!!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerű szerkezet!

Rendkívül csekély benzinfogyasztás!

!!! 13—14 éves fiu is kezelheti!!!

Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!

200 drb. elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

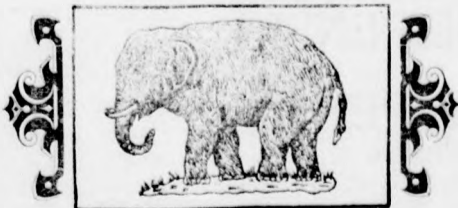
Fiumei első magyar rizshántoló-és rizskeményítőgyár részv. - társaság

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik.

— Óriási készletek az idényre —

elegáns, modern és elsőrendű kész férfi-és gyermek - ruhákban.

Nagy raktár szörmeárukban.

Ruhák mértékre is készítettnek

Tévedés az,

ha bárki, akár reklám céljából akár más szándékkal azt állítja, hogy jobb magyar ételeket, vagy jobb magyar borokkal szolgál, mint az egyedüli, jó hírnevű

MAGYAR VENDEGLŐ

magyar otthon

„Riva Szapary”, az Adria palota mellett. Az előkelő magyarság találkozó helye.

Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók.

Egy csinosan butorozott szoba

kiadó Via Pomerio 18. sz. III. emelet, tengeri kilátással.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdetre 9 órakor.

A

„Pannonia”

kávéházban

ma és minden este

MANCSU PALI

jeles verseczi cigány zenekara

hangversenyez.

Schenk Lajos

férfiszabó üzlete.

FIUME, Corso 7. sz. II. em.

Készít a legfinomabb angol és francia szövetekből a a legkényesebb igényeknek megfelelő divatos öltönyöket és felső kabátokat mérsékelt áron.

Nagy raktár bel- és külföldi szövetekben.

Gyors és pontos kiszolgálás.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek, s.b. stb.

Magyar mészáros! **Vásárcsarnok 24-26 sz.!**

Bátorkodom a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy a fiumei központi vásárcsarnokban (első csarnok 24-26 sz.)

magyar mészárszéket

nyitottam.

Marha- borju- és sertéshúst és mindenféle hús-
neműt kifogástalan minőségben és mindenkor
friss állapotban árúsitok.

A mélyen tisztelt háziasszonyok és a vendéglősi kar szíves pártfogását kéri

tisztelettel
REICH VILMOS.

Pontos kiszolgálás! **Jutányos árak!**

Vendéglősöknek árkedvezmény!
Házhoz szállítás kívánatai!

Lovranában (Abbazia közvetlen közelében)

a „QUARNERO“ szállodát

és **PENSIÓT**

LÁTOGATJA MINDEN MAGYAR EMBER.

Tulajdonos: ZIPERA RUDOLF, az abbaziai Jeanette szálló volt szakácsa.
Kitüntette a nagy korona-renddel a svéd király által.

Kitűnő konyha. Elegáns berendezett balkonos szobák
gyönyörű tengeri kilátással. Remek terras.

Mérsékelt árak. **Fürdők a házban.**

Családok részére nagy engedmény.

Ha szereti az egészségét,
használjon kizárólag

aluminium konyhaedényeket

tiszta aluminiumféműből, a melyekkel fűtő-
anyagban 40%-ot takarít meg.

EGYEDÜLI FŐRAKTÁROS
LEONESSA VINCENZO
Via Andrássy 17. — FIUME — Via Andrássy 17.

ELSŐ FIUMEI
RUHA - SANATORIUM

Corso prolungato (az Eden kávéház mellett).

Ruhát vasalásra és javításra átveszek. Olcsó havi előfizetés ellenében
rendben tartom az egész ruhakészletet. 30
éves szakmabeli tapasztalatom van.

Szíves pártfogást kér
Schönberg H. férfitiszabó.

LIEBL ISTVÁN
MONTE VERDE

vendéglője a Jelačić kaszárnyával szemben.

Kitűnő magyar konyha

Hamisítatlan magyar borok.
Kőbányai polgári sör.

Olcsó havi előfizetések.
Fedett tekepálya.

CRNKOVIC
szálloda, penzió és kávéház.
CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a mólótól 2 peceznyre.

Kitűnő magyar és német konyha.

Kitüntette a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok valamint Müncheni és Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas hely.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: **CRNKOVIC JÓZSEF.**

FABBRÒ GIUSEPPE
Via Governo — FIUME — (Corso)

Késes és köszörűs

dus raktárral a legjobb minőségű késárukban és mindennemű vágóeszközszámban.

Nikkelezés és villanyerőre berendezett műhely.

BRISTOL PENSIÓ
és
RIVIERA PENSIÓ
LOVRANA.

Gyönyörű fekvésű épületek, szén kertekkel. Szobák tengeri kilátással. Pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak. — Minden szükséges kényelem. —

PROSPEKTUS.

Vas- és érczárú-üzlet
Simper János

Fiume, Via Governo 20.
Telefon 402.

Kályhák, sparherdek,
kályhavédők, széntartók
stb. nagy raktára.

Különlegességek
konyhaedényekben.

Pension Jeanette
LOVRANA.

Elsőrangú ház a moló közvetlen közelében, nagy árnyas kerttel, mely a tengerpartig terjed.

Balkonos szobák tengeri kilátással.
Saját tengeri fürdő. Mérsékelt árak. Kitűnő konyha.
Magyar tulajdonos: Ódor Kálmán.

Tivoli Szálloda és Pensio

100 méterben, Abbáziától 10 peceznyre Gyönyörű, kiránduló hely uszonákra. Nagyon friss halak magyar gulyás és sült iba.

Ugyanott szobák is kaphatók gyönyörű tengeri kilátással.

Jutányos árak.

Tulajdonos: BARTH E. C.

A fiumei közönség és az idegenek figyelmébe!

A legelső rendű uri és női

divat-különlegességek

Fiumében kizárólag

Alpron Attilio

czégnél a Corsón kaphatók.

Cinematograf „EDISON“
Mozgófénykép-terem
VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legtökéletesebb vetítési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényelmes ülésekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/25-től kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók a pénztárnál.

A magyarok legkedveltebb pensiója, és étterme a

SLATINA

étterem és pensio

ABBAZIABAN

szemben a Slatina fürdővel.
Gyönyörű árnyas kert. — Kitűnő konyha. —
Tiszta ilatok. — Mérsékelt árak.

Huzás már 1908. február 5-én.

Évente 3 huzás 600.000, 300.000 stb. koronás főnyereményekkel.

Rendkívüli ajánlat!
300.000 kor. nyerhető a február hó 5-i huzáson a „Házai“-sorsjegyekkel, melyeket a **Fiumei Kereskedelmi Bank**

Részvénytársaság Sorsjegyzosztálya csak rövid ideig

25 havi 5 koronás

darabonkénti kivételes olcsó árban hoz forgalomba. Ebben az esztendőben e sorsjegyeknek június és október 5-én van újabb huzásuk

300.000 és 600.000 korona főnyereményekkel.

A mostani árfolyam 39 koronával alacsonyabb a kibocsátási árfolyamnál, körülbelül 70 koronával olcsóbb az eddig elért legnagyobb árfolyamnál, tehát árfolyamemelkedésre alapos kilátás van. A legkisebb nyeremény, melyet minden sorsjegynek nyernie kell, 100 koronától 125 koronáig emelkedik. Ha valamely sorsjegyet törlesztésre huznak ki, akkor a tulajdonos egy nyereményjegyet kap, mely ma 40 koronát ér. Ezzel a nyereményjeggyel a tulajdonos az összes huzásokon részt vesz.

Minden sorsjegynek föltétlenül nyernie kell!

Egy és ugyanazon sorsjeggyel többször is nyerhető főnyeremény.

Az első részlet, (azaz darabonként 5 K) befizetése után azonnal kiadjuk a részletokmányt, melyben meg van nevezve: mily számokkal vesz a tulajdonos részt a folyó évi február hó 5-én és később megtartandó összes huzásokon.

Aki legalább két sorsjegyet rendel, abban a nagy kedvezményben részesül, hogy 25 részlet helyett csak 24 hónapon át kell törlesztenie, m helyt tehát 2 részletet befizet, mi rögtön 3 részletről adunk nyugtát.

Minden sorsjeggyűgyben bárkinek ingyen szolgál felvilágosítással, tanácsal, utbaigazítással és huzásokat mindenkor utána néz a

Fiumei Kereskedelmi Bank R. T.
Sorsjegyzosztálya.

Legjobb
tőkebefektetés.

Legjobb takarékosági
alkalom.

Egy sorsjegynek sincsenek oly esélyei az áremelkedésre, mint ennek a sorsjegynek.

Egy sorsjegy sem mulja felül ennek a sorsjegynek jätéktervezetét.